

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 3. veljače 2021.

Analiza odluka

Matozan i Tarabarić protiv Hrvatske¹

br. zahtjeva 75112/14 i 25824/14

odluke o nedopuštenosti

članak 6. stavak 1. Konvencije – pravo na pošteno suđenje

Zahtjevi su očigledno neosnovani jer su podnositelji imali su mogućnost učinkovito osporiti vještačenje provedeno u upravnom postupku

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), zasjedajući u odboru od 3 suca, 29. rujna 2020. donio je odluke o nedopuštenosti zahtjeva podnositelja koji da im je povrijeđeno pravo na pošteno suđenje jer vještačenja u njihovim predmetima nisu provedena u skladu s načelima jednakosti oružja i kontradiktornosti postupka.

Podnositeljica zahtjeva Matozan je osoba s lakšim intelektualnim teškoćama.. Osnovnu školu je završila prema obrazovnom programu za djecu s posebnim potrebama, a kasnije je završila program obuke za posao pomoćne krojačice. Nakon očeve smrti pokrenula je upravni postupak pred Hrvatskim zavodom za mirovinsko osiguranje, Područna služba Split, Ispostava Trogir (dalje: HZMO) zahtijevajući priznavanje prava na obiteljsku mirovinu. Pritom se oslanjala na odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju (dalje: ZOMO) koje predviđaju da djeca umrlih osiguranika ili korisnika mirovine imaju pravo na obiteljsku mirovinu u slučaju opće nesposobnosti za rad. HZMO je odbio podnositeljčin zahtjev jer, prema nalazu i mišljenju Stručnog povjerenstva za reviziju nalaza i mišljenja o invalidnosti, kod podnositeljice nije utvrđena opća nesposobnost za rad. Ovaj nalaz je potvrdilo i drugostupanjsko tijelo vještačenja u postupku povodom podnositeljčine žalbe pred Središnjom službom HZMO. Podnositeljica je zatim pokrenula upravni spor pred Upravnim sudom u Splitu. Ovaj sud je održao javnu raspravu na koju nije pristupila uredno pozvana podnositeljica nego ju je na raspravi zastupao odvjetnik. Upravni sud je odbio zahtjev odvjetnika da se podnositeljica usmeno sasluša te zahtjev za dodatnim vještačenjem. Odbio je podnositeljčinu tužbu uz obrazloženje da su vještačenja u okviru upravnog postupka pred HZMO-om provedena sukladno domaćem mjerodavnom pravu. Ustavni sud je odbacio ustavnu tužbu podnositeljice.

Podnositelj zahtjeva Tarabarić, je invalid kojemu je zbog posljedica prometne nesreće amputirana noga. Pokrenuo je upravni postupak pred Centrom za socijalnu skrb Velika Gorica (dalje: CZSS) tražeći priznanje prava na osobnu invalidninu. Prvostupanjsko tijelo vještačenja utvrdilo je da kod podnositelja ne postoji takvo oštećenje zdravlja na temelju kojeg bi podnositelj ostvario ovo pravo, stoga je CZSS odbio njegov zahtjev. Povodom žalbe podnositelja, Ministarstvo socijalne politike i mladih naložilo je novo vještačenje koje je potvrdilo da podnositeljevo zdravstveno stanje nije bilo oštećeno u toj mjeri da bi ga spriječilo

---

¹ Odluke su objedinjene u ovoj analizi zbog sličnih činjeničnih i pravnih pitanja koja je Europski sud u njima ocjenjivao

u samostalnom obavljanju djelatnosti prikladnih za muškarca njegove dobi. Ministarstvo je odbilo žalbu podnositelja zahtjeva pa je on pokrenuo upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu tražeći saslušanje i provođenje novog vještačenja. Ovaj sud je odbio podnositeljevu upravnu tužbu ustanovivši da je u upravnom postupku činjenično stanje utvrđeno u cijelosti. Ustavni sud je odbacio podnositeljevu ustavnu tužbu.

Opća načela u pogledu poštenosti suđenja u kontekstu vještačenja, Europski sud je iznio u presudi [Letinčić protiv Hrvatske](#) (stavci 46.-50.). Sukladno tim načelima odluke donesene u upravnom postupku koje ne zadovoljavaju zahtjeve iz članka 6. Konvencije moraju biti podvrgnute kontroli sudbenog tijela. To tijelo mora imati „punu nadležnost“ preispitati predmet što uključuje ovlast ukidanja pobijane odluke u odnosu na činjenična i pravna pitanja. Pravila o dopuštenosti dokaza ili načinu njihovog ocjenjivanja prvenstveno treba urediti nacionalno pravo i nacionalni sudovi, a zadatak Europskog suda je ocijeniti je li postupak, uključujući način na koji su dokazi predloženi i izvedeni, u cjelini pošten u smislu članka 6. stavka 1. Konvencije. Sukladno načelu jednakosti oružja, stranke u postupku moraju imati mogućnost izložiti činjenice i iznijeti dokaze, a sukladno načelu kontradiktornosti moraju imati mogućnost staviti svoje primjedbe na iznesene tvrdnje suprotne stranke. U kontekstu nalaza i mišljenja vještaka, stranke moraju imati mogućnosti učinkovito ga osporiti. U određenim okolnostima, odbijanje dodatnog vještačenja može se smatrati povredom članka 6. stavka 1. Konvencije ([Matytsina protiv Rusije](#), stavak 169.). Stranke moraju biti u mogućnost prisustvovati razgovorima s vještakom te dobiti na uvid dokumente koje je vještak uzimao u obzir.

U predmetu podnositelja zahtjeva, zahtjev za ostvarivanjem prava na obiteljsku mirovinu odnosno prava na osobnu invalidninu ispitali su HZMO i CZSS kao upravna tijela te Upravni sud u Zagrebu i Upravni sud u Splitu kao sudbena tijela s punom nadležnošću preispitivanja pravnih i činjeničnih pitanja. Podnositelji zahtjeva su upućeni na vještačenje u svrhu utvrđivanja ispunjavaju li uvjete za ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu, odnosno osobnu invalidninu te je njihova medicinska dokumentacija također prosljeđena na vještačenje. Iz toga slijedi da su imali priliku utjecati na ocjenu vještaka putem tvrdnji koje su iznijeli u svom zahtjevu za priznavanje prava kao i putem medicinske dokumentacije koju su priložili tom zahtjevu ([Krunoslava Zovko protiv Hrvatske](#), stavak 46.).

Podnositelji su bili upoznati s nalazom i mišljenjem prvostupanjskog tijela vještačenja te im je pružena prilika učinkovito osporiti taj nalaz i mišljenje, koju mogućnost su oni iskoristili podnošenjem žalbe protiv prvostupanjske odluke i dostavljanjem dodatnih dokumenata u prilog svojim tvrdnjama. Drugostupanjsko upravno tijelo naložilo je novo vještačenje u sklopu kojeg je pregledana cjelokupna medicinska dokumentacija podnositelja zahtjeva, uključujući i onu koju su dostavili uz žalbu. Iz toga slijedi da je njihovo zdravstveno stanje ocijenjeno na dvije razine nadležnosti ([Trbojević protiv Hrvatske](#), stavak 37.).

Nadalje, podnositelji su imali priliku osporiti nalaz i mišljenje vještaka te relevantnu upravnu odluku pred Upravnim sudovima, što su i učinili. Pred ovim sudovima održana su ročišta na kojima su ispitane podnositeljeve tvrdnje u vezi s nalazima i mišljenjima vještaka, te je utvrđeno da njihove tvrdnje nisu osnovane i da su upravna tijela pravilno utvrdila činjenično stanje uz pravilnu primjenu relevantnog materijalnog prava.

Glede prigovora podnositeljice Matozan da ju je Upravni sud u Splitu odbio saslušati, Europski sud je primijetio da je podnositeljica bila uredno pozvana na ročište, ali se nije pojavila nego ju je umjesto toga zastupao odvjetnik. Europski sud je u svojoj sudskoj praksi isticao da su sporovi u vezi sa socijalnim naknadama više tehničke prirode pa njihov ishod obično ovisi

o pisanim mišljenjima stručnjaka, stoga nije našao ništa sporno u odluci Upravnog suda u Splitu da ne sasluša podnositeljicu zahtjeva ([Pirinen protiv Finske](#)).

Na kraju, Europski sud je ponovio da njegova uloga nije utvrditi je li konkretni nalaz vještaka bio pouzdan ili ne, nego odrediti je li postupak u svojoj cijelosti, uključujući način na koji su dokazi predloženi i izvedeni, bio pošten ([Elsholz protiv Njemačke](#) [VV], stavak 66.). Uzimajući u obzir da su podnositelji mogli učinkovito sudjelovati u upravnom postupku, u ovim predmetima nije postojalo ništa zbog čega bi Europski sud smatrao da su postupci bili nepošteni.

Slijedom navedenog, zahtjevi podnositelja su odbačeni kao očigledno neosnovani.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2021. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskom sudom za ljudska prava